

KOMMISSIONEN FOR DE EUROPÆISKE FÆLLESSKABER

Bruxelles, 11.2.2003
KOM(2003) 65 endelig

**MEDDELELSE FRA KOMMISSIONEN TIL RÅDET, EUROPA-PARLAMENTET,
DET ØKONOMISKE OG SOCIALE UDVALG OG REGIONSUDVALGET**

**Elektronisk kommunikation:
Vejen til videnøkonomien**

**MEDDELELSE FRA KOMMISSIONEN TIL RÅDET, EUROPA-PARLAMENTET,
DET ØKONOMISKE OG SOCIALE UDVALG OG REGIONSUDVALGET**

**Elektronisk kommunikation:
Vejen til videnøkonomien**

(EØS-relevant tekst)

INDHOLDSFORTEGNELSE

1.	Indledning	3
2.	Gennemførelse af det nye regelsæt for elektronisk kommunikation	4
3.	Stimulering af udbuddet af elektroniske kommunikationstjenester.....	5
3.1	Udvikling af bredbåndstjenester	6
3.2	Mobilsektoren	8
3.3	Interoperabilitet.....	11
3.4	Offentlig service.....	12
3.5	Sikkerhed	13
4.	Forskning og udvikling	14
5.	Konklusioner	14

1. INDLEDNING

Efter en periode med hurtig vækst i 1998-2000 gennemgår sektoren for elektronisk kommunikation for tiden kraftig tilpasningsproces. En sådan tilpasning var nok uundgåelig efter de foregående års meget hurtige vækst. Men dens virkninger og mulige resultater rejser vigtige spørgsmål for sektorens egen fremtid og for den økonomiske vækst i Europa.

Den hurtige ekspansion førte til uligevægte, som det vil tage nogle år endnu at overvinde. Branchen investerede kraftigt, og mange operatører ophobede store gældsbyrder. Men da så væksten tog af, udeblev de forventede indtægter. Det førte til faldende værdi på aktiemarkedet, og til at investeringer blev udskudt på et tidspunkt, der var kritisk for både sektoren selv og økonomien som helhed.

De høje priser på tilladelser til mobilkommunikation af tredje generation ("3G") bidrog til at forværre operatørernes økonomiske situation, som dog varierer fra land til land i EU. Erfaringerne fra udstedelsen af 3G-tilladelser peger på et behov for øget politisk og reguleringsmæssig samordning i de europæiske lande, hvad der lader sig gøre med det nye regelsæt for elektronisk kommunikation. På den måde kan man undgå, at opsplitting og forskellige vilkår på nationalt plan forsinker indførelsen af nye mobiltjenester.

Investeringsfaldet hæmmer nu udbygningen med nye avancerede tjenester, særlig inden for bredbåndskommunikation og 3G. Resultatet er faldende efterspørgsel efter investeringsgoder, med faldende salgstal for leverandørerne til følge. Det har også ført til faldende F&U-udgifter, hvad der underminerer Europas stilling i konkurrencen.

Kommunikationssektorens betydning ligger i dens påvirkning af alle andre økonomiske sektorer. Den giver organisationer mulighed for at udnytte deres investeringer i informationsteknologi bedst muligt og derved opnå produktivtets- og kvalitetsgevinster og muligheder for større social integration. Det giver denne sektor en nøglestilling i den fulde udfoldelse af en videnbaseret økonomi. Større produktivitet, der fører til større vækst med flere og bedre job og større social sammenhængskraft, er et af målene for Lissabon-strategien, der er udformet med det formål at transformere EU's økonomiske, sociale og miljømæssige præstationer inden årtiets udgang.

Men kommunikationssektoren har også stor betydning i sig selv. Den beskæftiger omkring en og en kvart million mennesker, havde i 2002 en omsætning på 236 milliarder euro og står for over 2,5 procent af EU's BNP. Dens direkte bidrag til økonomien er stadig stigende, fordi dens vækst er større end BNP-væksten.

Sektorens store betydning for økonomien som helhed gør det vigtigere end nogensinde, at staterne tilrettelægger rammevilkår, som sikrer, at den kan udvikle sig til gavn for brugerne. Fremkomsten af bredbåndskommunikation ændrer internettet radikalt, og hvis ikke Europa skal sakke agterud, er fortsatte investeringer

uomgængelige. Tilsvarende må investeringerne i 3G holdes i gang, hvis virksomheder i EU skal fastholde deres førerstilling inden for mobiltelefoni.

Europa står stærkt inden for elektronisk kommunikation, og det er nu, der skal gøres en indsats for at konsolidere denne styrkeposition for at nå Lissabon-målene. Det forudsætter først og fremmest retssikkerhed, som kan danne ramme om langsigtede investeringer, politiske satsninger for at stimulere både efterspørgsel og udbud og langsigtet sikring af konkurrenceevne og innovation gennem F&U. Statsstøtte er ikke vejen frem; det noterede Rådet af telekommunikationsministre i deres konklusioner fra december 2002.

I denne meddelelse skal der ikke lanceres nogen ny politik. Formålet med den er derimod at minde medlemsstaterne om, at de hurtigt må færdiggøre tilrettelæggelsen og gennemførelsen af allerede planlagte foranstaltninger og om nødvendigt supplere dem. Regeringerne bør således sigte mod:

- i) at gennemføre **det nye regelsæt** for elektronisk kommunikation fuldstændigt, effektivt og i rette tid, således at der tilvejebringes og opretholdes et konkurrencepræget miljø, der inciterer til innovation, investering og kvalitetsforbedring af de udbudte tjenester.
- ii) at tilskynde til udnyttelse af elektronisk kommunikationsteknik ved tilbud om bredbånd og multiplatforms adgang som skitseret i **handlingsplanen eEurope 2005** for at forbedre betjeningen af offentligheden og i sidste ende omorganisere forretnings- og forvaltningsprocesser med øget produktivitet og vækst som mål.
- iii) at støtte og styrke den igangværende **forskningsindsats i medlemsstaterne og på EU-plan** for at sikre Europas langsigtede konkurrenceevne.

Rådet af telekommunikationsministre anmodede den 5. december 2002 Kommissionen om i tide inden Det Europæiske Råds forårsmøde at gøre status over sektorens situation og om nødvendigt fremsætte passende forslag, og det er den anmodning, der ligger bag denne meddelelse. Meddelelsen redegør for igangværende foranstaltninger i Europa, særlig på EU-plan, og skitserer en køreplan for de vigtigste initiativer. Den fokuserer på de foranstaltninger, der har størst chance for at påvirke sektoren i de kommende 12-18 måneder.

2. GENNEMFØRELSE AF DET NYE REGELSÆT FOR ELEKTRONISK KOMMUNIKATION

Det **nye regelsæt** er til fordel for forbrugerne, fordi det sikrer, at der er konkurrence om udbuddet af elektroniske kommunikationstjenester, hvad der stimulerer til innovation, giver plads til prisnedsættelser og øger forbrugernes valgmuligheder. Det rummer klare og stabile regler, hvad der giver investorer sikkerhed. Forudsigelighed fremmer innovation og letter langsigtede investeringer.

Den hurtige udvikling i sektoren og den senere tids tekniske fremskridt har stillet myndighederne over for nye udfordringer. Forandringerne betyder, at data kan transporteres gennem alle net og accesseres fra mange forskellige terminaler. Denne udvikling kaldes "konvergens". Det er der taget hensyn til i regelsættet ved at undgå regler, der stille nogle teknologier bedre end andre. En sådan fremgangsmåde kaldes "teknologineutral".

Teknologineutral regulering giver mulighed for at udbyde nye tjenester og fører til konkurrence mellem forskellige accesmetoder, også kaldet "facilitetsbaseret konkurrence". På lidt længere sigt er dette den bedste vej til lave priser og større muligheder for at vælge mellem forskellige tjenester. Det stimulerer også innovationen og gør kommunikationsinfrastrukturen som helhed spændstigere.

I begyndelsen af 2002 blev der vedtaget et nyt regelgrundlag på EU-plan. Den næste udfordring er at få disse regler gennemført fuldstændigt, effektivt og i tide i alle medlemsstaterne, som skal have indarbejdet direktiverne i national ret senest den 24. juli 2003. Desuden skal de nationale tilsynsmyndigheder have de bevillinger, de behøver for at løse de nye opgaver. Enhver forsinkelse vil skabe unødvendig usikkerhed med negative følger for sektoren.

24. juli 2003: Frist for gennemførelse af det nye regelsæt for elektronisk kommunikation fra marts 2002.

For at sikre at de nationale myndigheder anvender de nye regler på en sammenhængende og ensartet måde i alle medlemsstater, har Kommissionen udarbejdet retningslinjer for, hvordan man gennemfører markedsanalysen, og hvordan man afgør om et firma har en "stærk markedsposition". Dokumentet herom blev udsendt den 11. juli 2002.

Kommissionen fik også anmodning om at udstede en henstilling om, hvilke markeder der var relevante (dvs. hvilke markeder de nationale tilsynsmyndigheder skulle analysere for at kunne afgøre, hvilke ex ante-forpligtelser der skulle anvendes over for virksomheder med en stærk markedsposition). Denne henstilling blev vedtaget den 11. februar 2003.

Der er nedsat en serie udvalg og tilrettelagt procedurer for at gøre det lettere at anvende regelsættet ensartet. Kommissionen og de nationale tilsynsmyndigheder fastlægger for tiden procedurerne for anmeldelse og undersøgelse af de nationale tilsynsmyndigheders specifikke foranstaltninger (såkaldte artikel 7-procedurer). Kommissionen er for sin del ved at omlægge sin egen struktur, så den kan behandle den forventede store mængde enkeltanmeldelser.

Andet halvår 2003: Udvalgene skal være i gang, og anmeldelsesproceduren fungere hurtigt og effektivt.

3. STIMULERING AF UDBUDET AF ELEKTRONISKE KOMMUNIKATIONSTJENESTER

For at fremskynde ibrugtagningen af informations- og kommunikationsteknologier lancerede EU initiativet **eEurope** i 2000. Målet var ambitiøst: at få alle borgere,

skoler og virksomheder koblet på nettet og at udnytte den nye økonomis potentiale for vækst, beskæftigelse og social integration. Betydningen af adgang til og brug af informations- og kommunikationsteknologi blev også anerkendt i de overordnede økonomisk-politiske retningslinjer fra 2002.

Den seneste eEurope-handlingsplan, eEurope 2005, (som Det Europæiske Råd tilsluttede sig på Sevilla-mødet, og som dækker perioden 2003-2005) går et skridt videre, nemlig til udvikling og udnyttelse af en infrastruktur i verdensklasse, der kan yde moderniseret offentlig service. Den fokuserer på udnyttelse af informations- og kommunikationsteknologien til at gøre den offentlige service både mere produktiv og mere tilgængelig, til at færdiggøre arbejdet med at skabe gunstige vilkår for e-handel og til at tilvejebringe en bredbåndsbaseret informationsinfrastruktur.

På udbudssiden forventes tiltag vedrørende bredbåndnet og sikkerhed at sætte gang i udbygningen af infrastrukturen og stimulere udviklingen af nye former for indhold og nye applikationer. På efterspørgselssiden er der tiltag vedrørende e-forvaltning, e-sundhed, e-læring og e-business, der har til formål at fremme udvikling af nye tjenester og at øge efterspørgslen, og dermed sætte afgørende skub i udbygningen af nye net.

Med blikket rettet mod fremtiden er eEurope 2005 tilrettelagt, så den fremmer et multiplatformkoncept for en bredbåndsudbygning, der drives frem af stærk konkurrence mellem tjenester og net. Når der er effektiv facilitetsbaseret konkurrence, skal ex ante-forpligtelser ophæves efter de nye regler. Investering i nye og konkurrerende infrastruktur anlæg vil fremskynde den dag, hvor der kan lempes på den slags forpligtelser.

3.1 Udvikling af bredbåndstjenester

Hurtige internetforbindelser er grundlaget for en infrastruktur i verdensklasse for det videnbaserede samfund. Den afsluttende beretning om eEurope 2002 viser, at internettet er trængt meget hurtigt ud i Europa i de sidste to år. Eftersom internettet vil være blevet hovedmediet for transmission af informationer og for kommunikation i Europa ved årtiets udgang, bliver det afgørende at udnytte det mere effektivt.

De fleste internetbrugere er i dag koblet op til deres udbydere via midlertidige telefonforbindelser (opkaldsforbindelser) med lav dataoverførselshastighed. En opkaldsforbindelse kan være tilstrækkeligt til at sende e-breve og downloade små dokumenter, men det er ikke hurtigt nok til større lyd- eller videofiler. Permanente forbindelser med høj hastighed ("bredbånd") giver omgående transmission af store datamængder, hvad der får internettet til at virke helt anderledes.

Bredbånd giver vigtige nye valgmuligheder inden for kvaliteten af de tilbudte tjenester. Fjernundervisning (ved brug af e-læring), adgang til myndighedstjenester (e-forvaltning), sundhedsvæsen (e-sundhed), underholdning, videomøder, e-handel osv. bliver lettere og ofte kun mulig, når bredbåndsteknikkens høje hastigheder er til rådighed. For at få fuldt udbytte af bredbåndstjenesterne, må virksomhederne og forvaltningerne også omlægge deres forretnings- og administrationsprocesser og udvikle deres færdigheder. Men ibrugtagning af disse tjenester i dagligdagen og

åbning af nye markeder kan forbedre livskvaliteten, øge produktiviteten og stimulere til innovation.

I dag leveres bredbåndsadgang hovedsagelig via den eksisterende infrastruktur, især telefonnettets kobberledninger ved hjælp af ADSL-teknologi¹ eller kabel-tv-net ved hjælp af kabelmodem. Derudover kan bredbåndsadgang leveres via ny infrastruktur som f.eks. optiske ledningsnet, offentlige trådløse abonnentnet (FWA), mobilsystemer af tredje generation, radiobaserede lokalnet², satellitkommunikationssystemer, trådløs optisk transmission og transmission gennem stærkstrømsnettet.

I oktober 2002 var der 10,8 millioner bredbåndsforbindelser i EU (8. gennemførelsesrapport). Tre måneder senere anslås tallet at være vokset til over 12 millioner. Opmærksomheden på de muligheder, der ligger i bredbåndstilslutning, breder sig, interessen er stigende, og et nyt marked er ved at springe ud. Nu hvor de store organisationer har gennemført deres overgang til bredbånd, må fokus flyttes massemarkedet for at sikre at bredbånd kommer inden for rækkevidde for små og mellemstore virksomheder og for husholdninger. Konkurrencen er og bliver et afgørende redskab til at give denne teknik stor udbredelse.

I mange landdistrikter og fjerntliggende egne kan geografisk isolation og lav befolkningstæthed gøre det for dyrt at udbygge telefonlinjerne med bredbåndskapacitet. Her kan strukturfondene være med til at gøre infrastrukturen mere tilgængelig. Midtvejsrevisionen af strukturfondsprogrammerne i 2003 vil give medlemsstaterne en lejlighed til at øge hensynet til denne opgave ud fra en vurdering af regionernes behov.

I foråret 2003 vil Kommissionen sende medlemsstaterne retningslinjer for kriterier og gennemførelsesregler for anvendelse af strukturfondspenge til støtte for den elektroniske kommunikationssektor, særlig for fast og trådløs bredbåndsinfrastruktur.

Bredbåndstjenesteudvikling er en vigtig kilde til indtægtsvækst både for selskaber, der leverer kommunikation over fastnettet, og for kabelnetoperatører, som begge står med stagnerende efterspørgsel efter deres andre tjenester. Flere bredbåndsforbindelser skaber også betydelig efterspørgsel efter særlige former for udstyr, til glæde for fabrikanterne.

Dette sammenfald mellem erhvervs- og samfundsinteresser i udviklingen af højhastighedsforbindelser har mange steder fået staten til at gøre en særlig indsats for at tilskynde til udbygning af dem. I mange medlemsstater er der udarbejdet særlige "bredbåndsstrategier".

Og et af de centrale mål på udbudssiden i eEurope 2005-handlingsplanen er at nå frem til en situation, hvor bredbåndsforbindelserne og brugen af dem har fået stor udbredelse. Som led i dette initiativ kaldte Europa-Kommissionen til workshopmøde i Bruxelles i slutningen af januar, hvor medlemsstaterne blev opfordret til at fremlægge deres strategier for, hvordan de vil opnå, at der er bredbåndsadgang overalt.

¹ Asymmetrisk digital abonnentledning.

² R-LAN.

Drøftelserne videreføres om emner som *forholdet mellem indholdsudbydere og infrastrukturoperatører* (fremme af en dialog mellem interessenter), *regionale og lokale erfaringer*, og hvordan det offentlige kan bidrage ved at slå deres købekraft sammen (*efterspørgselsaggregering*³). Kommissionen tilrettelægger en serie ad hoc-workshopper til støtte for de igangværende drøftelser.

På ministerniveau ville det være en god idé at drøfte ny teknologi, bredbånd og 3G i anden halvdel af 2003. En "bredbåndsportaal" vil indeholde rapporter om drøftelserne mellem interessenter.

Kommissionen har sammen med medlemsstaterne og andre interessenter igangsat en proces for at opstille fælles mål og fremme de nationale bredbåndsstrategier.

- **Alle medlemsstater bør have en helhedsstrategi for bredbånd klar ved udgangen af 2003.**
- **Alle offentlige forvaltninger bør have bredbåndstilslutning inden udgangen af 2005.**
- **På europæisk niveau bør bredbåndsadgang være almindeligt udbredt i 2005, idet målet bør være, at halvdelen af internettilslutningerne er bredbåndsforbindelser på dette tidspunkt.**

Den løbende eEurope-benchmarking vil overvåge, hvordan det går med at udbygge bredbåndsadgangen, og hertil vil man anvende de indikatorer, der blev opnået enighed om på rådsmødet om telekommunikation i december 2002.

Ved udgangen af 2003 udsender Kommissionen en dokument, der beskriver de nationale bredbåndsstrategier i alle medlemsstater.

Foråret 2004: Første benchmarkingrapport om eEurope 2005.

3.2 Mobilsektoren

3G-net kræver meget store investeringer. Når først de er der, vil de dog efter al sandsynlighed skabe store indtægtsstrømme: for operatører, tjenesteudbydere og udstyrsproducenter. Disse indtægter vil bidrage stærkt til medvind for sektoren, men først må der gøres en indsats for at tilskynde til udbygning.

Nogle regeringer har mødt krav om *tilpasning af tilladelsesvilkårene* eller fristerne for udbygning. Nogle steder har tilpasninger fundet sted. Ved tilpasning af fristerne må man dog afveje udbyttet ved at tilskynde til fortsat udbygning af nettene mod faren for at forværre udstyrsproducenternes problemer. Regeringer og tilsynsmyndig-

³ For eksempel ved at give alle offentlige forvaltninger bredbåndstilslutning.

heder er overbevist om, at der er behov for nøje samråd, for at beslutninger der træffes i forskellige dele af Europa ikke skal blive indbyrdes modstridende.

Slutningen af 2003: I egnede fora udarbejder Kommissionen og medlemsstaterne sammenhængende strategier for udbygningsfrister under det nye regelsæt.

Et spørgsmål, der må drøftes yderligere, er mobiloperatørers *fælles brug af netinfrastruktur*. Det kan sænke omkostningerne betragteligt at deles med andre operatører om infrastruktur⁴, men det kan også give anledning til konkurrencemæssige betænkeligheder. Kommissionen har fremlagt sine synspunkter i 3G-meddelelsen fra juni 2002 og fremsat to foreløbige udtalelser i enkeltsager. I nogle medlemsstater har der faktisk forekommet delt brug af infrastruktur. Kommissionen gælder sig over, at nogle nationale tilsynsmyndigheder allerede har udsendt signaler om dette emne, for det er vigtigt for branchen at vide med så stor sikkerhed som muligt, hvor langt mulighederne for fælles udnyttelse rækker, så de kan planlægge deres investeringer.

Slutningen af 2003: Kommissionen og medlemsstaterne afklarer spørgsmål om deling af netinfrastruktur.

EU's nye regelsæt for elektronisk kommunikation giver mulighed for at sikre, at der føres en *sammenhængende politik for trådløs kommunikation* over hele EU. Kommunikationsudvalget og De Europæiske Tilsynsmyndigheders Gruppe udgør fora for drøftelse af de relevante spørgsmål med medlemsstaterne på både politisk og teknisk niveau, mens transparens- og samordningsmekanismen (artikel 7-procedurer) vil spille en vigtig rolle ved sikringen af, at der kommer sammenhæng i reguleringsbeslutningerne.

Dertil kommer, at frekvensspørgsmål nu vil blive drøftet i henhold til frekvenspolitikbeslutningen, hvis to nye organer (Frekvenspolitikgruppen og Frekvensudvalget) giver mulighed for at samordne medlemsstaternes indfaldsvinkler på et tidligt tidspunkt.

En mere fleksibel holdning til *handel med og brug af radiofrekvenser* i mobilsektoren vil bidrage til et mere effektivt mobilmarked. Det nye regelsæt øger medlemsstaternes muligheder i denne henseende. Kommissionen har iværksat en undersøgelse af sekundær handel med frekvenser og vil medio 2003 holde et workshopmøde med alle berørte aktører (operatører og andre brugere, medlemsstaterne og deres tilsynsmyndigheder).

Medio 2003: Kommissionen holder workshop om sekundær handel med frekvenser og frekvensudnyttelse.

Et andet problem for teleoperatørerne har været visse lokalmyndigheders tøven med at udstede tilladelser til master og basisstationer. I Sevilla-konklusionerne anmodede

⁴ Derfor er fælles udnyttelse af netinfrastruktur en særlig interessant løsning, der kan forlige konkurrencehensynet med hensynet til at der skal være adgangsmuligheder i tyndt befolkede egne.

Det Europæiske Råd "alle relevante myndigheder om at bidrage til at løse problemerne i forbindelse med den fysiske etablering af net". Dette problem bør medlemsstaterne hurtigt tage op med de lokale myndigheder.

Medlemsstaterne bør hurtigst muligt drøfte eventuelle vanskeligheder under den fysiske udbygning af 3G-net med lokale myndigheder.

Kommissionen anser det for en vigtig opgave at bidrage til befolkningens opmærksomhed på og forståelse af de objektive risici ved brug af mobilterminaler og basisstationer. Der er gjort en stor forskningsindsats for at undersøge mulige sundhedsmæssige virkninger. De oplysninger, der foreligger fra en omfattende videnskabelig forskning, tyder ikke på at kræftfremkaldende og andre ikke-termiske sundhedsvirkninger kan tilskrives radiobølger, som de f.eks. benyttes til mobiltelefonudstyr, når de sikkerhedsgrænser for udsættelse, der er fastsat i Rådets henstilling af 12. juli 1999, overholdes. Det fastslog Kommissionens Videnskabelige Komité for Toksicitet, Økotoksicitet og Miljø endnu engang i en udtalelse af 30. oktober 2001, og det samme bevidnes af andre internationale og nationale videnskabelige komitéer og af WHO. De anbefalede grænseværdier for elektromagnetiske felter revideres jævnligt af videnskabelige udvalg under Kommissionen. Ikke desto mindre er det vigtigt, at spørgsmålet om befolkningens udsættelse for elektromagnetiske felter og om fuld overholdelse af de anbefalede grænseværdier er genstand for konstant opmærksomhed. Forskningen må fortsættes, herunder WHO's omfattende undersøgelser, som medfinansieres af EU, og videnskabeligt baserede oplysninger skal lægges åbent frem.

Kommissionen vil offentliggøre nødvendige oplysninger om sundhedsproblemer i forbindelse med elektromagnetiske felter på sit netsted i samarbejde med Verdenssundhedsorganisationen i foråret 2003.

Kommissionen har givet CENELEC mandat til at udarbejde standarder for sundhedsforhold i forbindelse med mobiltelefoni, standarder, som derpå vil blive anerkendt i EF-retten. Standarderne sikrer, at befolkningen ikke udsættes for elektromagnetiske felter, der er kraftigere end Rådets anbefalinger tilsiger. Standarderne for mobiltelefoner er færdige; for basisstationer er de delvis til rådighed og forventes færdiggjort i 2003.

Slutningen af 2003: Aktiv støtte fra medlemsstaterne til standardisering vedrørende sundhedsbeskyttelse af befolkningen inden for mobilsektoren.

For at stimulere effektiv anvendelse af avanceret mobilkommunikation er der behov for at se på nye spørgsmål i forbindelse med *mobilbetaling*. Branchen er ved at udarbejde et dokument for at identificere hindringerne (reguleringsmæssige og andre) for mere udbredt anvendelse af mobilbetaling, og foreslå måder at overvinde dem på. Kommissionen hjælper branchen med at løse interne meningsforskelle. Dokumentet bør i sidste ende bane vej for standardisering.

Endvidere:

Slutningen af 2003: Kommissionen gør status over udbygningen af 3G-net.

Endelig har satellitnavigation været fremhævet som et fortrinligt middel til at muliggøre nye mobilapplikationer. Det anslås, at markedet for satellitnavigationsbaserede telekommunikationsapplikationer i 2005 vil være på cirka 6 milliarder euro. Den europæiske infrastruktur Galileo, godkendt i 2002, vil tilbyde et sæt tjenester, som vil give mulighed for udvikling af lokalitetsbaserede tjenester.

3.3 Interoperabilitet

Et af EU's mål går ud på at skaffe alle borgere adgang til nye informationssamfundstjenester og -applikationer. Muligheden for at accessere sådanne applikationer via andre terminaler end computere, at bruge en mangfoldighed netplatforme som kabel-tv, digitalt fjernsyn, 3G eller radiobaserede lokalnet, vil medføre en stærk udvidelse af de økonomiske og samfundsmæssige muligheder.

Valgmuligheder mellem platforme giver befolkningen mere bekvem og interaktiv adgang til e-forvaltning, e-sundhed, e-læring, e-handel osv., fremmer ibrugtagningen af disse tjenester, bidrager til social integration, fremmer innovation, giver valgfrihed og skærper konkurrencen.

Interoperabilitetsproblemet må imidlertid løses på forskellige niveauer: terminaludstyr, netinfrastruktur samt indhold, tjenester og applikationer, der leveres på tværs af platforme. På alle disse niveauer må der gøres en indsats for at nå frem til interoperabilitet (f.eks. af applikationsudviklere, tjenesteudbydere, indholdssammenstillere, netoperatører og terminaludstudsproducenter). Kommissionen opfordrer stærkt til, at der udvikles driftskompatible tjenester, applikationer og platforme foruden multiplatform-indhold⁵. eEuropes handlingsplan for standardisering, som Europa-Kommissionen medfinansierer, er et nyttigt instrument i denne forbindelse.

Juni 2003: Meddelelse til Europa-Parlamentet og Rådet om interoperabilitet til støtte for europadækkende e-forvaltningstjenester.

Denne aktive støtte suppleres af brancheinitiativer inden for kommunikationssektoren, som f.eks. Open Mobil Alliance, hvor erhvervet har taget skridt til at sikre interoperabilitet for tjenester mellem forskellige terminaler og net. Men efterhånden som 3G-systemerne indføres forretningsmæssigt, bliver der måske behov for en større indsats for at øge tilgængeligheden og brugervenligheden af mobiltjenester og -applikationer ved hjælp af en plan for hurtig interoperabilitetsafprøvning.

Kommissionen har for nylig iværksat en offentlig høring om en rapport med titlen "*Barriers to widespread access to new services and applications of the information society through open platforms in digital television and third generation mobile communications*" (foreligger ikke på dansk).

⁵ Indhold til formidling via forskellige platforme.

Foråret 2003: Kommissionen udsender en meddelelse om hindringer for bred adgang til informationsfundets tjenester gennem åbne platforme.

3.4 Offentlig service

Om bredbånd og 3G får succes vil i vid udstrækning afhænge af, om der er attraktivt indhold og attraktive applikationer og tjenester at få. Efterspørgslen efter bredbånd vil vokse med udviklingen af nye internetapplikationer, der kræver højhastighedsforbindelser. Omvendt vil udviklingen af nyt indhold og nye applikationer og tjenester blive stimuleret af øget bredbåndstilgængelighed.

Den offentlige sektor kan tilbyde mange interessante og attraktive tjenester, som i høj grad kan forbedre dens forbindelser med borgere og firmaer. Udvikling af e-forvaltning, e-sundhed og e-læring højner levestandarden og rummer potentiale til at hæve kvalitet, produktivitet og social integration. Kommissionen har for nylig vedtaget et program for e-læring.

Dette er hovedmålene for eEurope-initiativet. Kommissionen samarbejder med medlemsstaterne om at udveksle gode erfaringer og gennemføre benchmarking.

22.-23. maj 2003, Bruxelles: Prisuddeling for e-sundhed på ministerkonferencen om samme emne, organiseret af Kommissionen og det græske formandskab.

3.-4. juli 2003, Como: Prisuddeling for e-forvaltning på ministerkonference organiseret af Kommissionen og det italienske formandskab.

Det offentlige kan også bidrage til udviklingen af bredbåndstjenester og -indhold. Som større rettighedsindehavere kan de offentlige forvaltninger få positiv betydning ved at lette adgangen til offentligt ejet indhold og information på forudsigelige og rimelige vilkår. Et godt eksempel ville være turisttjenester, som private selskaber kunne udbyde ved at sammenstille offentligt ejet information om geografi, kultur, trafik, vejrforhold osv. Kommissionen har fremsat et direktivforslag, som er til behandling i Rådet og Parlamentet, for at fastsætte sådanne forudsigelige og rimelige vilkår⁶.

Slutningen af 2003: Endelig vedtagelse af direktivet om anvendelse og kommerciel udnyttelse af den offentlige sektors dokumenter.

Endelig tilskynder EU direkte til indholdsudbud gennem programmet eContent (der blev udsendt en indkaldelse af forslag i december 2002). Også andre løbende programmer som f.eks. eTEN, IDA og IST vil fortsat yde støtte til udvikling af nyt indhold, nye tjenester og nye applikationer.

⁶ KOM(2002) 207 endelig - 2002/0123 (COD).

3.5 Sikkerhed

Både udbygningen med innovativ teknik som bredbånd og 3G og udviklingen af nyt indhold og nye applikationer og tjenester vil bringe nye udfordringer på sikkerhedsområdet. Også løsningen på disse spørgsmål får afgørende betydning for, om det skal lykkes at stimulere efterspørgslen efter nye elektroniske tjenester.

Net- og kommunikationssikkerhed er et væsentlig anliggende under udviklingen af den digitale økonomi. Net og informationssystemer er nu grundlag for tjenester og data at stor værdi og kan være livsvigtige for andre kritiske infrastrukturelementer. Derfor er det nødvendigt at øge beskyttelsen af net og informationssystemer mod forskellige typer anslag mod deres tilgængelighed, autenticitet, integritet og fortrolighed.

Mobiltelefoner med deres smartkortfunktioner kunne give en betydelig forbedring af de nuværende ordninger for kontrol af adgangstilladelser til bestemte tjenester eller netsteder. Det ville være nyttigt at udnytte dette potentiale til bunds for at skabe et klima, hvor enkeltpersoner, firmaer og myndigheder har større tillid til kommunikationsteknikken. Kommissionen vil inden længe indkalde til et workshopmøde for at gøre status på dette område.

Netsikkerheden generelt forbedres også ved at sikre, at medlemsstaterne har midler til at forebygge og bekæmpe enhver form for kriminell aktivitet rettet mod net. Kommissionen har godkendt et forslag til rammeafgørelse fra Rådet⁷ for at tilvejebringe en indbyrdes tilnærmelse af medlemsstaternes straffelovsbestemmelser om anslag mod informationssystemer med det formål yderligere at lette politi- og retssamarbejdet mellem medlemsstaterne på dette område. Det er vigtigt, at dette forslag vedtages så hurtigt som muligt.

Juni 2003: Endelig vedtagelse af Rådets rammeafgørelse om angreb på informationssystemer.

De senere års spektakulære vækst i antallet af anslag og bedragerier mod elektronisk kommunikation truer med at underminere forbrugernes tillid til onlinetjenester og elektroniske markeder. Statsforvaltningerne intensiverer deres samarbejde over grænserne om at beskytte brugerne. For at forbedre den generelle sikkerhed for net og informationssystemer i EU har Kommissionen for nylig godkendt et forslag om at oprette et europæisk Agentur for Net- og Informationssikkerhed, som skulle udvikle sig til et ekspertisecenter for internetsikkerhed. Det er uhyre vigtigt, at detteagentur træder i funktion så hurtigt som muligt.

Slutningen af 2003: Endelig vedtagelse af forordningen om oprettelse af et europæisk Agentur for Net- og Informationssikkerhed.

⁷ KOM(2002) 173 af 19.4.2002.

Kommunikationsnet er globale, og sikkerhedsspørgsmål sætter fokus på behovet for tættere internationalt samarbejde og en fælles fremgangsmåde. Selvom mange initiativer må tilpasses til lokale forhold, er det klart, at internationalt samarbejde bør få større udbredelse.

4. FORSKNING OG UDVIKLING

Sektoren for elektronisk kommunikation er dynamisk og innovativ; forskning og teknologiudvikling spiller en afgørende rolle og bestemmer konkurrenceevnen. Derfor er det fald i F&U-investeringerne, som den økonomiske situation i sektoren har medført, særlig bekymrende; det risikerer at underminere ikke blot sektorens egen styrke, men Europas generelle stilling i konkurrencen på langt sigt.

EU har stået sig godt ved sit engagement i forskning og høster stadig udbytte af tidligere forskningsrammeprogrammer. Det mest fremtrædende eksempel herpå er deres bidrag til udviklingen af GSM-teknikken.

For nylig blev det besluttet at bevilge 3,6 milliarder euro til IST-programmet (om informationssamfundsteknologi) under det sjette rammeprogram, og herunder er der tydeligt lagt vægt på kommunikationsteknologi og tjenester inden for mobil, trådløs, optisk og bredbåndsbaseret kommunikation. Denne investering er afgørende for opretholdelsen af Europas styrkepositioner inden for kommunikationsteknologi og vil bidrage til udviklingen af næste generation af produkter og tjenester.

Juni 2003: Anden indkaldelse af forslag under 2003-arbejdsprogrammet for sjette rammeprograms IST-tema med vægt på informationssamfundstjenester og -applikationer.

Dertil kommer, at de to nye instrumenter, ekspertisenet og integrerede projekter, er velegnede til at fremme den form for samarbejde i forskningen, som der er brug for, når der skal udvikles strategiske løsninger på de udestående tekniske og implementeringsmæssige problemer med at nå eEurope-målene.

Men der bør gøres mere. Den store tilbagegang i den private F&U-indsats gør det vigtigt, at medlemsstaternes støtte ad andre kanaler fastholdes, inden for de gældende budgetmæssige begrænsninger, navnlig i forbindelse med problemer på kort til mellemlangt sigt (f.eks. CELTIC-initiativet inden for Eureka).

5. KONKLUSIONER

Sektoren for elektronisk kommunikation har stadig central betydning for Europas økonomi og for, om Lissabon-målene nås. Kan dens nuværende vanskeligheder overvindes, vil det være en hjælp til at få vækst og beskæftigelse i gang igen. Det kan også sætte fart i innovationen gennem ibrugtagning af mere attraktive tjenester af "næste generation", ikke mindst tjenester for offentlig service, erhverv og arbejde.

Et stabilt lovgrundlag, som er nødvendigt for øget dynamik, er bragt på plads på europæisk plan. Nu er det op til medlemsstaterne at gennemføre dette regelsæt til fulde, i tide og effektivt.

Bredbåndsudbygningen og udbygningen af mobilkommunikation af tredje generation vil blive hjulpet frem ved tilvejebringelse af vilkår, som stimulerer efterspørgsel og udbud, f.eks. ved udvikling af attraktivt indhold og attraktive tjenester og applikationer og ved investering i sikre, platformsuafhængige, bredbåndsbaserede infrastruktur-elementer. Uden fuld gennemførelse af handlingsplanen eEurope 2005 vil det ikke lykkes at styrke indkomststigningen. Tilrettelæggelse af nationale bredbåndsstrategier, der har klare mål, sætter fart i udbuddet af e-forvaltningstjenester og -applikationer, herunder e-sundhed og e-læring, kan føre til væsentlige forbedringer for almenheden. Driftskompatible og åbne platforme vil lette almindeligt udbredt adgang til disse tjenester og fremme et mere socialt integrerende informationssamfund.

Det er afgørende, at videngrundlaget i Europa vedligeholdes. Trods det nuværende pres på de offentlige budgetter bør medlemsstaterne og EU skabe rammer for større offentlige og private investeringer i uddannelse og forskning og i videnøkonomien, specielt for at udnytte de moderne kommunikationsteknologier til bunds og sikre fortsat innovation.

Rådet og Europa-Parlamentet opfordres indtrængende til at bakke op om disse tiltag, som er centrale bidrag til Lissabon-programmet.

Foråret 2003	Kommissionen vil sende medlemsstaterne retningslinjer for kriterier og gennemførelsesregler for anvendelse af strukturfondspenge til støtte for den elektroniske kommunikationssektor, særlig for fast og trådløs bredbåndsinfrastruktur.
Foråret 2003	Kommissionen udsender en meddelelse om hindringer for udbredt adgang til informationssamfundets tjenester gennem åbne platforme.
Foråret 2003	Kommissionen vil offentliggøre nødvendige oplysninger om sundhedsproblemer i forbindelse med elektromagnetiske felter på sit netsted i samarbejde med Verdenssundhedsorganisationen.
22.-23. maj 2003	Bruxelles: Prisuddeling for e-sundhed på ministerkonferencen om samme emne, organiseret af Kommissionen og det græske formandskab.
Juni 2003	Endelig vedtagelse af Rådets rammeafgørelse om angreb på informationssystemer.
Juni 2003	Anden indkaldelse af forslag under 2003-arbejdsprogrammet for sjette rammeprograms IST-tema med vægt på informationssamfundstjenester og -applikationer.
Juni 2003	Meddelelse til Europa-Parlamentet og Rådet om interoperabilitet til støtte for europadækkende e-forvaltningstjenester.
Medio 2003:	Kommissionen holder workshop om sekundær handel med frekvenser og frekvensudnyttelse.
3-4. juli 2003	Prisuddeling for e-forvaltning på ministerkonferencen i Como organiseret af Kommissionen og det italienske formandskab.
24. juli 2003	Gennemførelse af det nye regelsæt for elektronisk kommunikation fra marts 2002.
2. halvår 2003	Udvalgene skal være i gang, og anmeldelsesproceduren fungere hurtigt og effektivt.
Slutningen af 2003	Alle medlemsstater bør have en helhedsstrategi for bredbåndsudbygning klar.
Slutningen af 2003	Fremlæggelse af et kommissionsdokument, der vurderer de nationale bredbåndsstrategier i alle medlemsstater.
Slutningen af 2003	Aktiv støtte fra medlemsstaterne til standardisering vedrørende sundhedsbeskyttelse af befolkningen inden for mobilsektoren.
Slutningen af 2003	Kommissionen gør status over udbygningen af 3G-net.
Slutningen af 2003	Endelig vedtagelse af direktivet om anvendelse og kommerciel udnyttelse af den offentlige sektors dokumenter.
Slutningen af	Endelig vedtagelse af forordningen om oprettelse af et europæisk agentur for

2003	net- og informationssikkerhed.
Slutningen af 2003	Kommissionen og medlemsstaterne udarbejder sammenhængende strategier for udbygningsfrister i egnede for a under det nye regelsæt.
Slutningen af 2003	Kommissionen og medlemsstaterne afklarer spørgsmål om deling af netinfrastruktur.
Foråret 2004	Første benchmarkingrapport om eEurope 2005.
Slutningen af 2005	Alle offentlige forvaltninger bør have bredbåndstilslutning.
Slutningen af 2005	På europæisk niveau bør bredbåndsadgang være almindeligt udbredt i 2005, idet målet bør være, at halvdelen af internettilslutningerne er bredbåndsforbindelser på dette tidspunkt.